

Projectaanvraag 2010

Het aanbod palliatieve zorg voor kankerpatiënten

Palliatieve zorg wil de best mogelijke levenskwaliteit bieden aan wie een ongeneeslijke ziekte heeft en binnen afzienbare tijd zal sterven.

Van de kankerpatiënten zal uiteindelijk 50 % een beroep moeten doen op deze zorgvorm.

Hieronder tonen wij even het aandeel kankerpatiënten aan binnen de begeleidingen van de laatste 3 jaar.

Verhouding tss oncologische- en niet-oncologische aandoeningen

	2008	2007	2006
Oncologische aandoeningen	77%	78%	72%
Niet-oncologische aandoeningen	23%	22%	28%

Financiële ondersteuning

De sector van de palliatieve zorg is nog steeds ondergefinancierd en moet daarom beroep doen op geld uit goede doelen.

De multidisciplinaire begeleidingsequipes (Palliatieve thuiszorg) maken deel uit van het Netwerk Palliatieve Zorgen en ondersteunen de thuiszorg voor terminale patiënten. Zij doen dat voor steeds meer patiënten, maar de financiering en het personeelskader is ontoereikend. Zij worden vergoed op basis van een forfaitaire vergoeding per begeleide patiënt.

Het aantal forfaits dat een MBE kan aanrekenen aan het RIZIV is jaarlijks beperkt tot een maximum. Als dit maximum bereikt is, is er voorbijkomende patiënten geen extra financiering.

Voor het Netwerk Palliatieve Zorgen Aalst – Dendermonde – Ninove is het aantal begeleidingen waarvoor een forfait betaald wordt door het RIZIV, vastgelegd op 275 begeleidingen.

Hierna geven we een overzicht van het aantal werkelijk gepresteerde begeleidingen door de jaren heen.

Overzicht aantal begeleidingen

2005	494	begeleidingen
2006	541	begeleidingen
2007	513	begeleidingen
2008	569	begeleidingen

Aandeel Palliatieve Thuiszorg arr. Dendermonde vzw

Overzicht aantal begeleidingen:

2005:	211	begeleidingen
2006:	199	begeleidingen
2007:	212	begeleidingen
2008:	225	begeleidingen

Het aanbod palliatieve zorg voor patiënten en hun naasten verbeteren

1. Naar de patiënt toe

Brochures rond Vroegtijdige Zorgplanning

De laatste jaren komen mensen steeds meer voor onverwachte en moeilijke vragen te staan als ze ernstig ziek worden. De medische mogelijkheden lijken bijna onbeperkt: experimentele chemotherapie, beademingsapparatuur, kunstmatige voeding... om er enkele op te noemen.

Nu al nadenken, spreken en beslissen over de zorg die je wil, mocht je ernstig ziek worden, is Vroegtijdige Zorgplanning.

Zowel voor de brede bevolking als voor professionelen werd een brochure ontworpen die wil uitnodigen om hierbij stil te staan.

- [Brochure "Ook de laatste reis wil je samen bespreken"](#)
- [Brochure "Het levenseinde teruggeven aan de mensen"](#)

Folder Palliatieve Thuiszorg

Vaak zijn er bij een eerste bezoek bij de patiënt thuis veel vragen. De verpleegkundigen proberen een antwoord te bieden op deze vragen, maar niet altijd wordt dit door de patiënt en zijn omgeving voldoende opgenomen.

Wij willen aan de patiënten en hun omgeving een tastbare houvast aanreiken waarnaar zij kunnen terug grijpen op een rustig moment en nalezen voor wat palliatieve thuiszorg staat en wat palliatieve thuiszorg voor hen kan betekenen.

Wij willen dit aanbieden onder vorm van een folder met een aantrekkelijke vormgeving. Ook een bemoedigende tekst/gedicht zal opgenomen worden.

[500 exemplaren folder Palliatieve Thuiszorg: concept, lay-out, drukwerk](#)

Verhogen van comfort van de patiënt door het gebruik van een aangepaste matras.

- [Repose matras + pomp](#)
Deze matras zorgt voor een verhoogd comfort bij de patiënt door doeltreffende en gelijkmatige drukverdeling. De patiënt ligt bijzonder comfortabel op een glad, zacht, huidvriendelijk en dampdoorlatend oppervlak

- [Tempur matras](#)
Deze matras biedt drukverlagend comfort en therapeutische ondersteuning.

Verhogen van comfort van de patiënt door het gebruik van een medicatiepomp.

- **Medicatiepomp Graseby M26**

Bij een palliatieve patiënt / bewoner, waarbij het niet langer mogelijk is de pijn te verzachten en het comfort te verhogen met orale medicatie en of transdermale medicatie kan een medicatiepomp gebruikt worden

Een medicatiepomp is een op een batterij werkend apparaat dat de plunjer van een injectiespuit op een nauwkeurig gecontroleerde snelheid naar voren drukt. Het is een hulpmiddel voor het toedienen van vloeibare medicijnen gedurende een langere periode dan bij handmatige injectie zou kunnen worden bereikt.

[3 medicatiepompen Graseby M26](#)

[12 batterijen voor medicatiepomp 9 V](#)

De palliatief verpleegkundige van wacht is 24/24 uur bereikbaar. Hiervoor beschikt zij over een GSM met bluetooth die de palliafoon genoemd wordt.

De palliafoon is momenteel aan vervanging toe!

- **GSM Nokia 2630 Black SAS (of vergelijkbaar)**

De palliatief verpleegkundige heeft op haar thuisbezoek nood aan specifiek materiaal in de thuiszorg.

- **Materiaal**

- Kleefpleisters

[Opsite flexibel 10 cm x 10](#)

[Ontsmettingsstof](#)

[Chloorhexidine Digluconaat 0,5 % 500 ml](#)

- Naalden

[Vleugelnaaldjes 25 Gauche 2 x 50 stuks](#)

[Vleugelnaaldjes 19 Gauche 1 x 50 stuks](#)

2. Naar nabestaanden / mantelzorgers toe

Bij alle palliatieve begeleidingen worden familie, de patiënt zijn onmiddellijke omgeving en bijna altijd mantelzorgers betrokken.

Vaak voelen deze zich bij een verlieservaring alleen en verloren met hun verdriet. Om hen een steun te kunnen bieden in hun rouwverwerking organiseren wij 3 maal per jaar een herinneringsmoment.

Het verloop van de avond kent twee delen: eerst is er het formele gedeelte, waarin teksten en gedichten voorgelezen worden en de familieleden een kaars kunnen branden ter nagedachtenis aan de overledene. Daarnaast is er ook het informele gedeelte, waarbij de aanwezigen uitgenodigd worden om samen met het palliatief team, de vrijwilligers en lotgenoten bij een kop koffie hun ervaringen te delen. Deze gesprekken worden door alle deelnemers sterk geapprecieerd.

Deze avond kan op die manier ook een rustpunt betekenen; een moment waarop men de overledene herdenkt en stilstaat bij het eigen rouwproces.

Op deze herinneringsmomenten wordt gewerkt rond een centraal thema dat een sterke symboliek in zich draagt. Op het eind van de avond wordt aan de aanwezigen een symbool aangereikt als aandenken.

thema "Licht"

*Laat leven het deken van kilte smelten
laat licht woorden kleuren geven,
een nieuwe betekenis.*

*Wat was, dat mag je nooit
vergeten.
Het helpt je om te zijn.*

- **Wenskokertjes**

Tijdens het herinneringsmoment kunnen de aanwezigen iets neerschrijven. Iets lang, iets kort, een woord, kortom iets wat ze nog zouden willen zeggen aan degene die overleden is. Dat kan iets zijn waar ze het momenteel nog moeilijk mee hebben of iets wat ze vergaten te zeggen of iets wat ze misschien wel 1000 keer gezegd hebben.

- **Kaart met zakje**

Tijdens het herinneringsmoment worden enkele woorden neergeschreven om te herinneren.

- **Envelop frame in handgeschept papier**

Een tekst of foto passend bij het thema kan hierin opgeborgen worden.

3. Naar kinderen toe

In palliatieve situaties is het heel belangrijk om kinderen en jongeren te betrekken bij het ziekteproces dat plaats vindt in hun omgeving. In alle fasen van het continuüm, nl. ziekte – palliatie – overlijden – rouw, moet er aandacht zijn voor hen en dit het liefst vanaf het begin van de ziekte.

De meeste kinderen hebben voldoende veerkracht in zich, om met deze situaties om te gaan, op voorwaarde dat ze op psycho-emotioneel vlak ondersteuning ondervinden van volwassenen (ouders, familie, hulverleners) uit hun omgeving.

Een tijdige en aangepaste begeleiding van deze kwetsbare groep is niet alleen van essentieel belang voor de verwerking van hun verlies, maar ook voor een gezonde emotionele ontwikkeling naar de volwassenheid toe.

- [Werkboek "Ondersteboven"](#)
Dit is een werkboek dat we graag geven aan lagere schoolkinderen die een dierbare verliezen.
- [Werkboek "Mijn boek over..."](#)
Dit werkboek is geschikt voor kleutertjes die een dierbare verliezen.

4. Documentatiecentrum

Wij beschikken over een documentatiecentrum waar zowel de patiënt zelf als zijn directe omgeving, mantelzorgers, professionelen, studenten e.a. informatie kunnen terugvinden omtrent palliatieve zorg in al haar facetten.

Dit documentatiecentrum beoogt het sensibiliseren en informeren van zowel brede bevolking als professionelen aan de hand van inleidende boeken, artikels en folders over Palliatieve Zorg. Verder willen wij met dit documentatiecentrum informatie en advies verstrekken door middel van literatuur rond specifiek thema's, het ter beschikking stellen van informatie over rechten en regelgeving met betrekking tot palliatieve zorg en/of wetenschappelijke artikels. Ook bieden wij ondersteuning aan de patiënt en zijn directe omgeving door het ter beschikking stellen van getuigenissen, beeldmateriaal en poëzie.

Het is belangrijk dat dit documentatiecentrum up-to-date gehouden wordt en verder aangevuld.

- Het aankopen van boeken, tijdschriften, andere documentatie ramen wij op

Voor het beheer van dit documentatiecentrum zouden wij willen overgaan tot de aankoop van het computerprogramma Biblius.

Organisatorisch / structureel

5. Registratie patiëntendossiers

Per palliatieve patiënt die door de equipe rechtstreeks of onrechtstreeks wordt gevolgd, dient de equipe een dossier bij te houden.

Het individueel dossier van de patiënt dient volgende gegevens te bevatten:

- naam, geboortedatum, officiële adres en feitelijke verblijfplaats van de patiënt
- alle briefwisseling met betrekking tot de patiënt
- attest huisarts
- woonsituatie van de patiënt
- diagnostische gegevens met betrekking tot de ziekte waaraan de patiënt lijdt
- gezinssituatie van de patiënt
- sociale situatie van de patiënt
- gegevens met betrekking tot de bij de palliatieve verzorging en begeleiding betrokken hulpverleners
- besluiten van teamvergaderingen met betrekking tot deze patiënt
- eventuele tussentijdse hospitalisatieperiodes van de patiënt
- datum en plaats van overlijden van de patiënt

Verder dient de equipe jaarlijks een activiteitenverslag te bezorgen aan de Dienst voor geneeskundige verzorging. Daarin dienen bovengenoemde statistische gegevens opgenomen te worden.

Om op een correcte en efficiënte manier het manuele dossier te kunnen inbrengen, werd het PAZO pakket samengesteld; een gebruiksvriendelijk access programma op maat van Palliatieve ZORG.

Iedere verpleegkundige, begeleider van palliatieve patiënten, staat zelf in voor het inbrengen van de gegevens van patiënt en begeleiding

De verpleegkundigen moeten in staat zijn, op ieder moment en op meerdere plaatsen, de gegevens die ingebracht werden in PAZO aan te vullen en te raadplegen.

[2 laptops \(incl. software\)](#)

Voor het comfort van onze verpleegkundigen in het kader van het stijgend aantal begeleidingen en van de intensiteit van de zorg is het wenselijk dat zij over efficiënte en gebruiksvriendelijke soft- en hardware kunnen beschikken.

Hiervoor dient het kantoor netwerk uitgebreid te worden met:

[2 thin clients](#)

[1 printer](#)

[integratie en installatie laptops \(op kantoor en thuis\) en printer](#)

De firewall die de computer beschermt en zo ook de individuele patiëntengegevens vraagt op gepaste tijdstippen een "maintenance".

[maintenance firewall](#)

6. Archief

Vanuit de overheid wordt ons opgelegd patiëntendossiers gedurende 10 jaar te bewaren. Om dit discreet en veilig te laten verlopen beschikken wij over een archief.

[Kasten voor uitbreiding archief](#)